

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ДУ «ЦЕНТРАЛЬНИЙ МЕТОДИЧНИЙ КАБІНЕТ
З ВИЩОЇ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ МОЗ УКРАЇНИ»
ДВНЗ «ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ І. Я. ГОРБАЧЕВСЬКОГО МОЗ УКРАЇНИ»

МАТЕРІАЛИ

**XIV Всеукраїнської науково-практичної конференції
з міжнародною участю, присвяченої 60-річчю ТДМУ**

СУЧАСНІ ПІДХОДИ ДО ВИЩОЇ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ

**(з дистанційним під'єднанням ВМ(Ф)НЗ України
за допомогою відеоконференц-зв'язку)**

**18–19 травня 2017 року
м. Тернопіль**

**У двох томах
ТОМ 2**

**Тернопіль
ТДМУ
«Укрмедкнига»
2017**

УДК 378:61(063)(477)

Відповідальний за випуск: проф. А. Г. Шульгай.

Сучасні підходи до вищої медичної освіти в Україні (з дистанційним під'єднанням ВМ(Ф)НЗ України за допомогою відеоконференц-зв'язку) : матеріали XIV Всеукр. наук.-практ. конф. з міжнар. участю, присвяченої 60-річчю ТДМУ (Тернопіль, 18–19 трав. 2017 р.) : у 2 т. / Терноп. держ. мед. ун-т імені І. Я. Горбачевського. – Тернопіль : ТДМУ, 2017. – Т. 2. – 392 с.

вдосконалюють навички ідентифікації лікарських рослин та морфологічно близьких видів. Основи культивування лікарських рослин вивчаються із дотриманням загальноєвропейських правил GACP [1], які спрямовані на стає використання і вирощування лікарських рослин та є важливим кроком в забезпеченні якості засобів рослинного походження. Студенти знайомляться також з правилами упаковки сировини та умовами її зберігання та нормативно-технічною документацією, беруть участь у визначенні запасів лікарської рослинної сировини та складають рекомендації щодо організації її заготівлі в природних місцезростаннях.

Виробнича практика зі спеціалізації «Лікарські рослини і фітотерапія» спрямована на те, щоб студенти-п'ятикурсники добре орієнтувались у сучасному асортименті лікарської рослин і фітопрепаратів; володіли основами аналізу рослинних засобів; знали сучасний стан та пріоритетні напрямки розвитку методів контролю якості лікарської сировини; вміли пояснити фармакологічну дію, переваги і недоліки фітотерапевтичних засобів. Особлива увага приділяється оволодінню студентами вміннями складати збори рослинної сировини різної спрямованості дії та знання токсичних властивостей рослин.

Основною базою навчально-польових практик з дисциплін кафедри є ботанічний сад ТДМУ, де на ботаніко-фармакогносичній ділянці трав'янистих рослин студенти мають змогу вивчати як інтродуковані види (шавлія лікарська, розторопша плямиста, солодка гола та ін.), так і види природної флори України (вовчуг польовий, беладаона звичайна, звіробій звичайний та ін.).

Викладачі кафедри фармакогнозії з медичною ботанікою ТДМУ постійно удосконалюють методику проведення практик відповідно до міжнародних стандартів [2] та сучасних потреб фармацевтичної галузі в Україні. Для оптимізації навчального процесу розроблено комплекс навчальних посібників та рекомендацій до проведення практик, що значно підвищує їх методичний рівень. Крім того, вже традиційними стали екскурсії, зорганізовані викладачами кафедри у ботанічні сади і парки Львова, Києва, Кременця, Хоросткова, які значно розширюють пізнавальні можливості студентів.

У наступному навчальному році передбачена реструктуризація навчальних практик студентів фармацевтичного факультету, яка полягатиме в запровадженні занять з практики впродовж всього навчального року, а не наприкінці навчального року, як це проводиться у даний час. Викладачі кафедри вже розпочали роботу над методичним забезпеченням цієї реформи.

Висновки. Таким чином, навчальна практика завдяки безпосередньому доступу студентів до лікарських рослин сприяє вдосконаленню вмінь і навичок студентів з ідентифікації лікарських рослин у їх природному оточенні, навчає основ раціональної заготівлі та догляду за ними.

Література

1. WHO guidelines on good agricultural and collection practices (GACP) for medicinal plants. – 2003. – 80 p.
2. Wu J. The teaching reform of Pharmaceutical Botany Field Practice in teaching mode of competence-based / J. Wu, Y. Guo, W. Ping // Adv. in Soc Sci, Ed and Hum Res. – 2016. – V. 87. – С. 272-275.

ПІДГОТОВКА ІНОЗЕМНИХ ФАХІВЦІВ НА КАФЕДРІ ФТИЗИОПУЛЬМОНОЛОГІЇ ОДЕСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО МЕДИЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ

Н. А. Мацегора, О. Є. Шпота, О. А. Бабурина

Одеський національний медичний університет

Вступ. За даними Всесвітньої організації охорони здоров'я, туберкульоз не ліквідовано в жодній країні світу, що обумовлює епідемічну небезпеку [1]. Найбільш високі показники захворюваності на туберкульоз спостерігаються у країнах Африці та Азії [1]. Отже, з цих держав багато студентів навчаються у Одеському національному медичному університеті (ОНМедУ). Підготовка іноземних студентів в медичному університеті має багатогранну специфічність, яка, з одного боку, зумовлена особливостями організації лікувальної та профілактичної служби в їх рідних країнах, а з другого - обмеженими навичками мовних спілкувань, своєрідними національними, культурними, релігійними поглядів, особистим менталітетом та ін.

Основна частина. Провідною метою занять в ОНМедУ є навчити майбутніх лікарів, незалежно від країни походження і мови, знати головні методи діагностики, виявлення хворих, грамотно застосовувати сучасні методи профілактики та вміло діагностувати хворобу на ранніх стадіях

При проведенні занять за фахом «Фтизіатрія» на профільній кафедрі ОНМедУ застосовується підручник, що виданий опорною кафедрою Національного медичного університету імені О.О. Богомольця, м. Київ, та у складанні якого приймали участь співробітники кафедри.

Крім того, на кафедрі існують методичні розробки лекцій, семінарських та практичних занять до кожної теми з набором ситуаційних задач та тестових завдань. Все це наявне як у паперовому варіанті, так і у електронній бібліотеці університету, на сайті кафедри, куди студенти мають вільний доступ.

Цикл «Фтизіатрія» викладається студентам 4-го та 6-го курсів, здійснюється англійською мовою. Кафедра фтизіопульмонології є клінічною, тому студенти повинні проводити апробацію своїх знань біля ліжка хворого. Але, враховуючи на складність епідемічної ситуації з туберкульозу, поширення хіміорезистентних форм із великим бактеріовиділенням, для демонстрації на лекціях, семінарських та практичних заняттях викладачі підбирають пацієнтів із МБТ(-). Таким чином, студентам доступною стає клінічна характеристика хворих на туберкульоз. В даному випадку викладач працює як перекладач, посередник між студентом - іноземцем та пацієнтом. Для написання історії хвороби розроблені спеціальні макети англійською мовою, що відображають графологічну структуру формулювання клінічного діагнозу.

Моніторинг рівня знань є важливим індикатором навчання. Студенти дають відповіді у процесі підготовки до практичного заняття, подають для перевірки ви-

кладачеві історії хвороб, оцінюється також успішність рішення ситуаційних задач, тестових завдань для підготовки до «КРОК-2» і державних екзаменаційних іспитів [2].

Висновки. Таким чином, підтримувати стійкий інтерес до навчання, високий рівень активної участі, стабільної мотивації за фахом фтизіатрія вдається завдяки застосуванню чіткої системи учбового плану вивчення теоретичних основ предмету, клінічних навичок та систематичного й диференційованого контролю знань.

КУЛЬТУРОМОВНА ПІДГОТОВКА СТУДЕНТА В СУЧАСНІЙ МЕДИЧНІЙ ОСВІТІ

Т. П. Мельник, О. І. Новіцька, І. Д. Драч, К. Л. Стефанишин, Л. П. Шеремета

ДВНЗ «Тернопільський державний медичний університет імені І. Я. Горбачевського МОЗ України»

Важливою складовою формування професійності будь-якого фахівця, зокрема й медичного працівника, є вміння впливати засобами мови на співрозмовника. Іншими словами, велику роль відіграє культура спілкування (сукупність правил мовленнєвої поведінки, прийнятих і запропонованих суспільством на тому чи іншому етапі його розвитку). Особливої уваги заслуговує проблема вироблення умінь використання норм сучасної української мови у мовленні медичних працівників.

Найвагомішою ознакою мовленнєвої культури є нормативність мовлення – дотримання норм сучасної української літературної мови. Норма властива кожній національній літературній мові як необхідна умова її існування. Мовні норми є обов'язковими для всіх носіїв. Проте, у процесі аналізу мовлення студентів медичних вузів виявлено, що вони не завжди дотримуються правил використання мовних стандартів. Тому основна функція викладача-мовника у вищому навчальному закладі – навчити студента говорити унормованою формою національної мови.

На нашу думку, серед основних норм сучасної української літературної мови, яких повинні дотримуватись медичні працівники, є:

1. **Орфоепічні й акцентні** – регулюють належну вимову звуків і словосполучень, наголошення та інтонацію. За умови дотримання цих норм висловлене сприймається точно й однозначно, адже норми унеможливають перекручення змісту виголошених слів, словосполучень чи речень загалом (напр., *грип* – *гриб*, *казка* – *каска*; *вИдужання*, *зАлоза*, *спИна*). Типовим порушенням правил наголошення слів є вплив російської мови, суржикового мовлення та діалектного середовища: *посерЕдині*, *фартУх*, *кажУ*, *одногО* (а не *посередИні*, *фАртух*, *кАжу*, *однОго*);

Література

1. Зіменковський, Б. С. Особливості викладання фтизіатрії та пульмонології студентам з англомовною формою навчання [Текст] / Б. С. Зіменковський, І. Г. Ільницький, М. Л. Павленко // Матер. наук.- практ.конф. «Сучасні проблеми епідеміології, мікробіології та гігієни». – Львів, 2010. – С. 249–254.

2. Асеев А. А. Использование информационных технологий в преподавании фтизиопульмонологии в медицинском ВУЗе [Текст] / А. А. Асеев // Туберкулез и болезни легких. – 2011. – № 4. – С. 41–46.

2. **Орфографічні** – написання слів згідно з правописом;

3. **Лексичні** – вживання слова у властивому йому значенні, напр.: *надійшло* (а не *прийшло* повідомлення), *перегорніть* (а не *переверніть* сторінку медичної карти);

4. **Морфологічні** – охоплюють правила утворення та поєднання граматичних форм слова, а саме: *найефективніші ліки* (а не *самі ефективні*); *більш вдалі спроби* (а не *більш вдалиші*);

5. **Синтаксичні** – регулюють правильне поєднання та розміщення слів у словосполученні, реченні, речень у тексті, напр.: *завідувач (чого?, а не чим?) кафедри гістології* (а не *кафедрою*), *медаль, яку він здобув* (а не *здобута ним медаль*), *робота за контрактом* (а не *по контракту*); ;

7. **Стилістичні** – відповідають за правильність відбору мовних засобів відповідно до умов спілкування, напр.: *він кваліфікований працівник*, а не *добрий роботяга* (офіційно-діловий стиль);

Унаслідок відхилення від норм на різних рівнях мови виникають типові помилки, що знижують культуру мовлення медичного працівника. Основною ж метою кожного носія мови є досягнення такої усної та писемної форми спілкування, яка б найповніше, найточніше передавала зміст думки.

Отже констатуємо, що дотримання норм сучасної літературної мови є обов'язковою умовою повноцінної, якісної діяльності фахівця-медика; їхнє порушення відображає низький рівень мовної компетенції. Тому студенти медичних вузів повинні не лише знати фахову термінологію і стандартизовані мовленнєві конструкції медичної галузі, а й навчитись використовувати мовні засоби відповідно до мети й ситуації спілкування.

СУЧАСНІ ПІДХОДИ ДО ВИКЛАДАННЯ МЕДИЧНОЇ РЕАБІЛІТАЦІЇ

І. Р. Мисула, Т. Г. Бакалюк, А. О. Голяченко, В. І. Мартинюк, О. Я. Зятковська, Ю. В. Завіднюк

ДВНЗ «Тернопільський державний медичний університет імені І. Я. Горбачевського МОЗ України»

Вступ. В основу удосконалення організації медичної допомоги населенню покладено розвиток реабілітаційної служби на стаціонарному, амбулаторному, санаторному етапах за основними захворюваннями з розробкою ефективних реабілітаційних технологій. В сучасних соціаль-

но-економічних умовах, проведення відновного лікування стає ще більш актуальним. Разом з тим, впровадження в клінічну практику нової діагностичної апаратури, нових методик у проведенні відновного лікування висуває нові вимоги до якісного рівня підготовки лікарів [1, 2].